

Nr 38.

Av herr **Nilsson, Bror**, m. fl., om anordnande av statliga försöks-
gårdar för utrönande av svenska jordbruksprodukters
verkliga produktionskostnader.

Debatten omkring jordbrukets lönsamhet och skäligheten av de priser, som jordbrukaren erhåller för sina produkter, har sedan länge varit livlig i vårt land. Man torde utan överdrift kunna säga att denna debatt för dagen är den mest brännande av alla, som föras angående våra inrikespolitiska förhållanden. Om vår utrikespolitiska kurs äro vi ense, likaså i stort sett om våra försvarsanstalters omfattning. Det är icke att förundra sig däröver, att debatten ibland tar nog så hetsiga former. Striden berör på olika sätt tvenne stora grupper av landets befolkning, nämligen jordbrukarna, som önska skälig ersättning för frukten av sin möda, och livsmedelskonsumenterna, vilka för födan önska betala minsta möjliga pris. Båda gruppernas intressen kunna sägas vara rättmätiga, vadan svårigheten närmast består uti att verkställa en rättvis avvägning dem emellan. Detta är och måste även för framtiden förbliva en betydelsefull uppgift för statsmakterna. Svårigheterna härvidlag synas främst ligga däruti, att tillräckligt och övertygande material saknas för ett objektivt bedömande av livsmedlens verkliga produktionskostnader. En god ledning erhålles visserligen genom de räntabilitetsundersökningar, som på grundval av Lantbruksförbundets bokföringsbyrås uppgifter sammanställas och publiceras av kungl. lantbruksstyrelsen, men verkligt påtagligt och förtroendegivande är detta material icke. De försöksgårdar som upprättats och som nu drivas under lantbrukshögskolans ledning syssla med en mängd jordbrukstekniska spörsmål klarläggande. Detta gör dessa gårdars drift olämplig för besvarandet av frågan om produktionens lönsamhet.

Den tanken har tidigare varit framme i riksdagen, att staten själv borde anskaffa och driva försöksgårdar på ett sådant sätt, att fullt pålitliga siffror för produktionskostnaderna kunde åvägbringas. Realiserandet av en sådan tanke borde icke vara vare sig svår eller dyrbar. Staten äger själv många jordbruksegendomar, som kunde lämpa sig för ändamålet, och annars vore det lätt att förvärva passande sådana. Då sedan driften borde läggas fullt rationellt och ekonomiskt skulle — om jordbruket är räntabelt — ingen förlust därå uppkomma. Försöksgårdarna borde vara av olika storleksordning och ligga i skilda delar av landet samt i vissa fall förenas med skogsbruk. Handhavandet av hela verksamheten kunde vara en lämplig och nyttig uppgift för lantbrukshögskolans jordbruksekono-

miska avdelning. Ett intressant studiematerial ställdes därmed till lärares och elevers förfogande.

Med denna motivering hemställs,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Konungen anhålla om utredning och förslag till anordnandet av statliga försöksgårdar, vid vilkas drift pålitliga uppgifter kunde vinnas om svenska jordbruksprodukters verkliga produktionskostnader.

Stockholm den 19 januari 1943.

B. A. Nilsson.

Joh. Friggeråker.

Gunnar Bodin.

Allan Holstenson.
